

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tat-30 ta' Gunju, 2005

Citazzjoni Numru. 1788/1998/2

Margaret Attard

VS

**Dr. Ian Spiteri Bailey u PL Madelene Firman li b'digriet
tas- 7 ta'**

**Ottubru 1998 gew nominati kuraturi deputati biex
jirrapprezentaw**

**lill-assenti Maria Carmela Castle u l-avukat Dottor
Victor**

**Emmanuel Ragonesi bhala ezekutur testamentarju tal-
mejjet**

**Anthony Theuma Castelletti maghruf bhala Anthony
Castle.**

Il-Qorti.

Preliminari

Rat **I-att tac-citazzjoni** li permezz taghha l-atturi ppremettew:

Peress illi fit-22 ta' Marzu, 1994, miet Anthony Theuma Castelletti maghruf bhala Anthony Castle b'tlett testmenti, tnejn unica charta ma' martu Lucia Theuma Castelletti maghrufa bhala Lucia Castle tat-23 ta' Lulju, 1982 (Dok.A) u tas-6 ta' Gunju, 1984 (Dok.B) atti Nutar Dottor Paul Pulicino u iehor tas-26 ta' Dicembru, 1986 (Dok C) fl-atti ta' l-istess Nutar li permezz taghhom istitwixxa bhala eredi lil bintu unika il-konvenuta Maria Carmela Castle in kwantu ghal zewg terzi indivizi tal-eredita' u lill-attrici inkwantu ghar-rimanti terz indiviz ta' l-istess eredita' u nnomina l-konvenut l-avukat Dottor Victor Emanuel Ragonesi bhala ezequtur testamentarju liema nomina giet ikkonfermata provizorjament mis-Sekond Awla tal-Qorti Civili b'digriet taghha tat-28 ta' Novembru 1996;

Peress illi l-maggor parti tal-assi ereditarji tal-fuq imsemmi l-mejjet Anthony Theuma Castelletti jikkonsistu f'depositi bankarji, depositi ohra u flus li jinsabu l-Ingilterra li kienu fil-kura u taht l-amministrazzjoni tal-konvenuta Maria Castle;

Peress illi skond ma' gie referit lill-attrici mill-konvenut Dottor Ragonesi, l-istess Dottor Ragonesi bhala ezequtur testamentarju ma giex moghti l-informazzjoni u l-ispjegazzjonijiet kollha rikjesti minnu mill-konvenuta Maria Castle biex tigi stabbilita l-konsistenza ta' l-assi ereditarji tal-fuq imsemmi mejjet Anthony Theuma Castelletti u b'hekk ma jistax jespleta l-mansjonijiet tieghu ta' ezequtur testamentarju;

Peress illi bhala eredi in kwantu ghal terz indiviz ta' l-eredita' tal-mejjet Anthony Theuma Castelletti maghruf bhala Anthony Castle, l-attrici ghandha interess illi tigi stabbilita l-konsistenza tal-assi ereditarji u ghal dan il-fini li tinghata l-informazzjoni kollha inkluz dokumenti li huma relavanti u/jew necessarij;

Kopja Informali ta' Sentenza

Jghidu l-konvenuti jew min minnhom in vista tal-premess ghalieq din il-Qorti m'ghandhiex:

1. Tordna lill-istess konvenuti jew min minnhom li jaghtu lill-attrici l-informazzjoni kollha nkluz dokumenti li huma rilevanti u/jew necessarji biex tigi stabbilita' l-assi ereditarji tal-mejjet Anthony Theuma Castelletti maghruf bhala Anthony Castle li miet fit-22 ta' Marzu, 1994;

2. Tawtorizza l-hrug u l-ezekuzzjoni ta' mandat in factum kontra l-konvenuti jew min minnhom fil kaz li l-istess konvenuti jonqsu li jottemperaw ruhom mill-ordni msemija fl-ewwel talba;

3. Tiddikkjara l-assi ereditarji tal-mejjet Anthony Theuma Castelletti maghruf bhala Anthony Castle jikkonsistu fil-beni li jirrizultaw waqt it-trattazzjoni tal-kawza u/jew bhala rizultat ta' l-ordni msemija fl-ewwel talba.

Bl-ispejjes kontra l-konvenuti jew minnhom li huma ngunti ghas-subizzjoni.

B'rizerva ta' kwalunkwe azzjoni ohra spettanti lill-attrici kontra l-konvenuti jew min minnhom.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attrici a fol. 3 tal-process:

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet tal-konvenut avukat Dr. Ian Spiteri Bailey u l-PL Madeline Firman kuraturi deputati sabiex jirrapresentaw lill assenti Maria Carmel Castle a fol 20 fejn eccepew li:

Illi huma ghadhom mhux edotti mill-fatti tal-kaz u ghalhekk jirriservaw illi jirrispondu f'aktar dettal u precizjoni fi stadju ulterjuri.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet ulterjuri tal-konvenuti Avukat Dr. Ian Spiteri Bailey u l-PL Madeline Firman, kuraturi deputati sabiex jirrapresentaw lill-assenti Maria Carmela Castle a fol 25 fejn eccepew:

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi b'zieda ma' l-eccezzjonijiet gia moghtija mill-esponenti u wara li huma kkorispondeu ma' l-assenti Maria Carmela Castle u l-Avukati taghha Inglizi, Rowberry Marris, ta' Reading l-Ingilterra, qieghdin jaghtu s-segwenti eccezzjonijiet ulterjuri;

Illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-ditt u ghandhom jigu respinti bl-ispejjes kollha kontra l-istess attrici;

Illi preliminarjament l-inkompetenza ta' din l-Onorabli Qorti ai termini ta' l-Artikolu 741 (a) tal-KAP.12 tal-Ligijiet ta' Malta, stante illi, kif anke permess fit-tieni premessa ta' l-attrici, l-assi ereditarji jikkonsistu f'assi esteri u cioe', assi li jinsabu l-Ingilterra, u ghalhekk ai termini ta' l-Artikolu 5 tal-KAP.12 tal-Ligijiet ta' Malta, "..... il-gurisdizzjoni tal-Qrati Superjuri hija generali ghal Malta",

Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-esekutor testamentarju Dottor Victor Ragonesi, hawnhekk ukoll konvenut, gie pprovdut sia mill-assenti Maria Carmela Castle u sia mill-Avukati taghha msemmija hawn aktar il-fuq, bl-informazzjoni kollha relattiva dwar l-assi ereditarji tal-mejjet Anthony Castle u kien ghalhekk il-konvenut Dr. Ragonesi kellu l-obbligu li jaghti kull informazzjoni lill-eredi l-ohra, b'dan illi n-nuqqas ta' l-istess konvenut Dr. Ragonesi m'ghandhiex tbatu ghalih l-assenti Maria Carmela Castle u huwa ghalhekk illi hi tipprotesta ruha wkoll ghal kwalsiasi spejjes inutli li tista' tinkorri;

Illi fil-fatt klenet saret anke allegazzjoni u konsegwenti rapport da parti ta' l-istess Esekutor Testamentarju kontra Maria Carmela Castle u kien gie stabbilit anke mill-Fraud Investigation Branch ta' Reading, l-Ingilterra, illi l-istess allegazzjonijiet u insinwazzjonijiet fil-konfront taghha kienu infondati, u li ma setghu jittiehdu ebda passi fil-konfront taghha;

Illi in vista ta' dan, l-assenti Maria Carmela Castle ma ghandhiex aktar informazzjoni x'taghti minn dak ga pprovdut lill-Esekutor Testamentarju u l-assi hemmhekk deskritti ghandhom jigu dikjarati minn din l-istess Qorti,

Kopja Informali ta' Sentenza

bhala l-assi formanti daww ereditarji ta' l-imsemmi Anthony Castle;

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat in nota ta' eccezzjonijiet tal-konvenut Dottor Victor E. Ragonesi noe a fol 34 fejn eccepixxa li:

1. illi bhala esekutor testamentarju, huwa ma setghax jesplika l-mansjonijiet tieghu ghaliex kemm il-konvenuta kif ukoll l-avukati taghha nglizi ma jridux jaghtu l-informazzjoni minnu rikjesta u li stess avukati nglizi agixxew b' mod kundannabbli etikament, tant li l-eccepjent informa lill-Onorevoli Imhalef tas-Sekond Awla u ottjena direttivi min ghandu, kif jigi pruvat b'riferiment ghar-rikors li sar;

2. Illi d-decejuz kellu assi f'Malta, u parti l-konvenuta iddisponiet minnu u ma riedtx taghti informazzjoni kif mitluba.

3. Illi ghal dak li jirrigwarda d-domandi attrici, l-eccepjenti jissometti ruhu ghal dak li din l-Onorabbli Qorti tistabbilixxi u tordna.

4. Salvi eccezzjonijiet ohra.

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat id-decizjoni preliminari taghha a fol 46 u s-sentenza tal-Qorti ta' l-Appell a fol 115;

Semghet lill Avukati difensuri;

Rat li ma saret ebda talba ghas-suspensjoni tal-prolazzjoni tas-sentenza.

TALBIET U KONTESTAZZJONI

Illi dina l-kawza saret mill attrici kontra l-esekutor testamentarju ta' Anthony Theuma Castelletti maghruf bhala Anthony Castle u kontra bintu Maria Carmela Castle kif rapprezentata mill-kuraturi deputati biex dawn jaghtu lill-attrici l-informazzjoni kollha nkluz dokumenti li huma rilevanti u/jew necessarji biex tigi stabbilita' l-assi ereditarji tal-mejjet Anthony Castle li miet it-22 ta' Marzu, 1994 kif ukoll biex tawtorizza l-hrug ta' mandat in factum kontra l-konvenuti fil kaz li huma jonqsu li jottemperaw ruhom.

L-esekutor testamentarju wiegeb li huwa ma setghax jespleta l-inkarigu tieghu ghaliex kemm il-konvenuta kif ukoll l-avukati taghha ma jridux jaghtu l-informazzjoni minnu rikjesta. Minn naha l-ohra l-konvenuta Maria Carmela Castle tramite l-kuraturi wiegbet li l-esekutor testamentarju kien gie provvdut minnha u mill-avukati taghha bl-informazzjoni kollha relattiva dwar l-assi ereditarji tal-mejjet missierha u kien obligu tal-esekutor testamentarji li jaghti din l-informazzjoni lill eredi l-ohra.

FATTI

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li s-sinjuri Castle kienu rritornaw Malta fil-1996 u Dr.Ragonesi kien jiehu hsieb l-interessi taghhom minn dak iz-zmien. Meta mietet Mrs. Castle, Mr. Castle kellu proprjeta' li nbieghet u nofs ir-rikavat inghata lill bintu Maria Carmela Castle li toqghod l-Ingilterra u Mr. Castle dahal f'dar tal-anzjani f'Malta u Dr. Ragonesi kien jiehu hsieb ihallaslu l-mizata u l-bzonnijiet tieghu mis-sehem li missu mill-proprjeta' mibjugha. Meta spickaw il-flus Miss Castle kienet baghtet LS 2000 lill Dr. Ragonesi ghall bzonnijiet ta' missierha izda dawn il-flus spickaw ukoll u Dr. Ragonesi anke hareg xi flus de proprjo biex ihallaslu sakemm miet u Dr. Ragonesi ghad ghandu jiehu ta' l-ispejjez li hareg u anke tad-drittijiet professjonali tieghu.

It-tifla ta' Mr. Castle, cjoe il-konvenuta, kellha prokura ta' missierha u kienet awtorizzata minnu biex topera d-diversi kontijiet bankarji li huwa kellu l-Ingilterra. Meta miet Mr. Castle u Dr. Ragonesi gie nominat esekutor

testamentarju hu talab lill bint Mr. Castle biex tipprovvdih bl-informazzjoni kollha dwar l-assi li kellu missierha meta miet. Giet ezibita korrispondenza estensiva f'dan is-sens. Il-konvenuta pprovvdiet lill esekutor l-informazzjoni dwar l-accounts li skond hi kellu missierha u baghtitlu bank statements li pero' l-esekutor ma sabhomx accettabili billi ppretenda li Mr. Castle kellu sommom sostanzjali aktar minn dawk l-ammonti li semmiet il-konvenuta, inoltre l-esekutor sostna u anke akkuza lill konvenuta (ara fol 389) li hija approprijat ruhha indebitament minn sommom sostanzjali billi ghalqet kontijiet tal-bank ta' missierha u poggiehom fil-kontijiet taghha. Dana gie michud kemm mill-konvenuta kif ukoll mill-Avukati taghha. Billi z-zewg nahat ma setghux jaslu, l-Avukati tal-konvenuta ottjenew Grant of Administration tal-assi li kellu Mr. Castle l-Ingilterra u qasmu l-assi skond l-ahhar testment tieghu u ghaddew sehem li kien jispetta lill-attrici li pero' fuq parir ta' Dr. Ragonesi ma accettatx u ghalhekk saret dina l-kawza billi l-attrici qed tippretendi li l-konvenuta ma taghtx rendikont fidil tal-assi kollha li kellu Mr. Castle l-Ingilterra.

KONSIDERAZZJONIJIET

Illi jirrizulta mill-provi prodotti u mhux kontradetti li Mr. Castle kien tah lill bintu Miss. Castle il-konvenuta awtorita' shiha permezz tal prokura li rrilaxxjalha biex topera l-kontijiet bankarji kollha tieghu fl-Ingilterra u li tizbanka flus min hemm, kemm ghaliha kif ukoll a beneficcu tieghu. Il-konvenuta kienet giet Malta aktar minn darba biex izzur lill missierha u dana ma jidhirx li kien qed joggezzjona ghal mod kif bintu kienet qed tagixxi u topera l-kontijiet tieghu tul dan il-perjodu. Mr. Castle kien konxju b'dak li kienet qed taghmel bintu f'hajtu u ghalhekk dak li sar, sar bil-kunsens u bil-konsapevolezza kollha tieghu.

Il-Qorti taghmel referenza ghal sentenza tal-Qorti ta' l-Appell fl-ismijiet Emilia sive Millie Despott vs Anthony Farrugia et fejn l-attrici kienet qed tagixxi biex tannulla kuntratt li allegat li gie kuntrattat mill-prokuratur taghha f'isimha minghajr ma kkonsultaha, u l-Qorti kienet cahdet it-talba taghha billi inter alia sostniet li jekk l-attrici ma haditx il-prekawzjonijiet rikjesti fiz-zmien proprizju ma

tistax tghid li qed tbatu intortament a bazi tal-principju *qui sua culpa damnum sentit non videtur damnum sentire*.

Ghalhekk sakemm il-konvenuta kienet qed tagixxi fil-limiti tal-mandat lilha konferit minn missierha u ma oltrepassatx dak il-limitu, dak li ghamlet l-konvenuta jorbot lill missierha. Minn naha l-oħra missierha kien jaf x'qed taghmel bintu u ma oggezzjonax ghal dak li kienet qed taghmel u qatt ma irtiralha l-prokura.

Skond l-artikolu **1868 tal- Kap 16** meta persuna tigi mqabba biex taghmel haga fil-kors ordinarju tal-professjoni jew xoghol taghha, minghajr ma jigu espressament limitati s-setghat taghha, jitqies li lil din il-persuna inghatat is-setgha li taghmel dak kollu li jidhrilha mehtieg għall esekuzzjoni tal-mandat, u li, skond ix-xorta tal-professjoni jew tax-xoghol hawn fuq imsemmijin, jista' jigi magħmul minnha.

Il-mandatarju, meta ma jkunx meħlus espressament mill mandant, għandu jagħti kont lil dan ta' dak kollu li jkun għamel u ta' dak kollu li jkun ircieva bis-sahha tal-mandat, ukoll jekk dak li jkun ircieva ma kellux jingħata lill-mandant (Artikolu 1875).

L-1874 tal-Kap 16 jipprovdi li l-mandatarju jwiegeb mhux biss għall-egħmil doluz, izda wkoll għal negligenza fl-esekuzzjoni tal-mandat.

Illi l-esekutor testamentarju għamel allegazzjoni fl-ittri tiegħu li gew ezibiti, li l-konvenuta kienet "misappropriated substantial funds" (ara fol 389) u kienet saret investigazzjoni mill-Police Fraud Squad fl-Ingilterra fuq istigazzjoni ta' l-imsemmi esekutor testamentarju izda rrizulta, skond id-dokument ezibit mill-kuraturi a fol 32 li:

*"With reference to the recent complaint made by Mr.Ragonesi re the estate of your late father Anthony Theuma Castelletti, I am pleased to inform you that as a result of the enquiries I have made with the National Westminster Bank it has been established that **the***

Kopja Informali ta' Sentenza

complaint is without foundation hence no further action will be taken” (empfazi tal-Qorti).

Din l-ittra giet iffirmata minn DC 2226 Bary Eadle (Fraud Investigation Branch).

Illi ghalhekk il-Qorti tasal ghall konkluzzjoni li mill provi akkwiziti mhux il-kaz li l-Qorti tordna li l-konvenuta tghaddi xi informazzjoni ulterjuri aktar minn dika li hija diga ghattiet u li tirrizulta mill-korrispondenza ezibita (ara fol 345/346 u 352 et seq). Jigi rilevat ukoll ghal kull bon fini li minn dak li kiteb il-bank, illum wara dawn is-snin kollha l-bank ma jkollux aktar disponibbli l-informazzjoni fuq dawn il-kontijiet li tista' tigi mitluba billi dawn jigu distrutti wara certu zmien (ara l-ittra a fol 340 f'dan is-sens).

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi

Il-Qorti tiddeciedi

Billi tichad it-talbiet attrici

Bl-ispejjez kontra taghha.

Salv impregudikati dawk id-drittijiet taghha li gew rikonoxxuti anke mill-konvenuta.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----